

КТИТОРОВ Максим Олександрович

*кандидат юридичних наук,
заступник начальника інституту з наукової
роботи, Київський інститут Національної
гвардії України (м. Київ).*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ПІДРОЗДІЛАМИ НГУ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Відповідно до п.п. 3 ст. 6¹ Закону України «Про Національну гвардію України» Національна гвардія України (далі – НГУ) з уведенням правового режиму воєнного стану для виконання завдань з оборони держави приведена в готовність до виконання завдань за призначенням і підпорядкована Головнокомандувачу ЗСУ [1].

З 24.02.2022 сили і засоби Національної гвардії України передані в оперативне підпорядкування (оперативний контроль) відповідним командувачам угруповань (об'єднаних угруповань) військ (сил) Збройних Сил України та виконують бойові завдання в операції сил оборони та територіальної оборони держави під їх керівництвом.

У свою чергу, на виконання вимог Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 181-р «Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні» підрозділи НГУ продовжують забезпечувати виконання Плану заходів із забезпечення правового режиму воєнного стану в Україні [2].

Особовий склад Національної гвардії України відповідно до бойових розпоряджень (наказів) Головнокомандувача Збройних Сил України та відповідних командувачів угруповань військ, запитів начальників Головних управлінь Національної поліції в областях та м. Києві продовжує виконувати завдання служби із забезпечення громадської безпеки та охорони громадського порядку, у тому числі по запровадженню та забезпеченню заходів здійснення правового режиму воєнного стану в Україні:

несення патрульної служби (забезпечення заходів щодо підтримання комендантської години);

несення бойової служби (виконання завдань) на блокпостах, участь у забезпеченні охорони громадського порядку під час заходів за участю осіб, щодо яких здійснюється державна охорона;

участь в профілактичних заходах;

участь у виконанні правоохоронних завдань під час контрдиверсійних заходів;

Особовий склад військових частин та підрозділів Національної гвардії

України, на які покладено функції з охорони громадського порядку, залучався до запровадження та забезпечення заходів здійснення правового режиму воєнного стану в Україні у 20 обласних центрах держави та в м. Києві, 34 містах обласного та районного підпорядкування, 1 населеному пункті сільської місцевості, у тому числі на території 4 об'єктів транспортної інфраструктури.

Слід зауважити, що щоденно залучається понад 4 тис. військовослужбовців, 85 патрульних автомобілів, 55 службових собак, у тому числі у місті Києві – понад 500 військовослужбовців, 10 патрульних автомобілів, 8 службових собак.

За результатами виконання завдань, з початку воєнної агресії, затримано та передано відповідним правоохоронним органам понад 90 тис. осіб, з яких за підозрою у скоєнні кримінальних злочинів було затримано понад 6 тис. осіб, за підозрою у причетності до скоєнні злочинів проти основ національної безпеки та злочинів проти громадської безпеки – понад 700 осіб, за вчинення адміністративних правопорушень – понад 85 тис. осіб.

Кількісні та якісні показники службово-бойової діяльності підрозділів НГУ в умовах правового режиму воєнного стану підкреслюють з одного боку, необхідність набувати нові спроможності у виконанні завдань за призначенням, враховуючі щоденні внутрішні виклики та загрози, з іншого – утримувати вже існуючі.

Особливим аспектом в контексті забезпечення громадської безпеки підрозділами НГУ в умовах воєнного стану є забезпечення внутрішньої безпеки в державі шляхом боротьби зі злочинністю, протидії тероризму, виявлення та знешкодження диверсійно-розвідувальних груп тощо.

Беззаперечним є той факт, що підрозділи НГУ в цьому аспекті посідають важливе місце, виходячи із специфіки правоохоронних завдань та функцій, ефективне виконання яких впливає на стан внутрішньої безпеки в державі.

Невирішеним певною мірою, в цьому контексті, залишається питання наукового обґрунтування та нормативного врегулювання компетенції та повноважень між суб'єктами сил безпеки і оборони, що беруть участь в забезпеченні громадської безпеки в умовах воєнного стану.

Це пов'язано з тим, що виконання правоохоронних завдань в умовах воєнного стану здійснюється в загально-державній системі заходів примусу, а відтак виконання завдань підрозділами НГУ здійснюється з урахуванням певних обмежень прав і свобод, законних інтересів людини і громадянина, визначених Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами.

Слід відзначити, що станом на 24 лютого 2022 року підрозділи НГУ як складові сектору безпеки й оборони були готові до запровадження воєнного стану та виконання завдань за призначенням. Але, з кожним днем відсічі збройної агресії ми стикаємось кожного дня з новими викликами і загрозами, особливо що стосуються з одного боку, забезпечення стабільності функціонування громадянського суспільства, з іншого – шляхом забезпечення внутрішньої безпеки в державі правоохоронними органами України.

Отже, вище викладене дозволяє зробити висновок про те, що нормативне врегулювання повноважень НГУ з питань забезпечення громадської безпеки в умовах правового режиму воєнного стану, у тому числі наукове обґрунтування особливостей виконання завдань підрозділами НГУ із забезпечення законності та правопорядку в державі, має стати першочерговим завданням та пріоритетним напрямом в діяльності системи МВС України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про Національну гвардію України» від 14.03.2014. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 17, Ст. 594. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> (дата звернення: 26.05.23).

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану» від 24.02.2022 № 181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/181-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 26.05.2023).